

Előfizetőinkhez, Olvasónkhoz

A Mecseki Bányászt is elérte a végzet. Mégpedig a gazdasági. A vállalat vezetői ugyanis úgy döntöttek, hogy a tetemes veszteséggel küszködő vállalat a jövőben egy fillér többletköltséget sem bír elviselni: kénytelenek beszüntetni a Mecseki Bányász finanszírozását. Az mindenki előtt világos volt, hogy az újság ára csak névleges, korántsem annyiba kerül, mint amennyit az olvasók, előfizetők fizetnek érte. A vállalat finanszírozta az előállítását, mert még a nehéz helyzetben is úgy gondolta a belső tájékoztatáshoz feltétlenül szüksége van a lapra. A Mecseki Szénbányák azonban nem önálló, államigazgatási felügyelet alá tartozik, így azt is megszabták számára, hogy a lehető legrövidebb időn belül szüntessen meg minden veszteségforrást. És a lap veszteséges, tehát felszámolandó.

Ha megszűnik. Mert egyáltalán nem biztos, hogy ragaszkodni kell a régi konstrukcióhoz, lehet keresni olyan megoldásokat, amely a fennmaradását továbbra is biztosítja. Itt nem arról van szó, hogy a szerkesztőség tagjai foggal-körömmel ragaszkodnak beosztásukhoz (bár ez sem mellékes), sokkal inkább arról, hogy tudjuk-látjuk ennek elsősorban a Mecseki Szénbányák dolgozói dolgozói vesztesei. Korunkban az információ hatalom, aki rendelkezik egy adott témához szükséges ismeretekkel, nehéz a „falhoz állítani”. Éppen az október végi háromnapos barikádharc végkifejletében összeült Érdekegyeztető Tanács volt a példa arra, milyen nagy szükség van az irányítók és az általuk hozott döntéseket elszenvedők közötti, egyenlő alapokon nyugvó tárgyalásokra, a párbeszédre. A bányászok fel-fellobbanó sztrájk hullámai pedig azt bizonyítják, az irányítók nem mindig értik milyen problémákkal küzdenek, hol kellene gyors intézkedésekkel felszámolni a feszültséggócokat. Vagyis az érdekvégyesítésnek egyik eszköze az újság, ha nem is a legfontosabb, de szükséges eszköze.

Ezért is próbálkozunk megmenteni ezt az információs fórumot. És ez nem lehet, másként csak piaci alapokon. A költségeket valakinek viselni kell, éppen ezért, ha az újság fenn akarjuk tartani, számolni kell növekvő papír és nyomdai árakkal. A vállalat sem zárkózik el némi potlástól, a szakszervezet pedig jól felfogott érdekének tekinti a belső tájékoztatás eme lehetőségének fenntartását. Most már csak a dolgozókra a sor, hogy a laponkénti 16 forintos költséget hajlandók-e megfizetni. Annyi biztos, sok bírálat érte eddig az újságot, de a legfőbb az volt, nem mindig tudta közvetíteni a dolgozók gondjait, nem adott tájékoztatást a vállalat való helyzetéről. Igérjük, hogy ezen sűrűszen változtatunk, de ehhez az is szükséges, hogy az olvasók, a még mindig hűséges előfizetőink partnernek tekintsenek, s tájékoztassanak bennünket arról: mi az, amivel foglalkoznunk kellene. Ugyan eddig is törekedtünk erre, de szándékunk nem minden esetben találkozott igényükkel.

Ahhoz, hogy lapot állítsunk elő, ismernünk kellene, hogy egyáltalán igénylik-e a megváltozott szerkesztési módszerrel előállított újságot. Ha igen, kérjük Önöket, hogy vagy a szakszervezeti bizottságokon keresztül, vagy az eddig szokásos módon, a bérügyi osztályokon jelentsék be: elő akarják-e fizetni a továbbiakban is a Mecseki Bányászt. Mi bizunk benne, hogy azok, akik eddig hűséges olvasóink voltak nem mondják le az előfizetést, de abban is, hogy egyre többen váljanak partnereinké, új olvasóinká.

Marad a sztrájkbizottság

Nincs könnyű helyzetben a bányász szakszervezet. Annál is inkább, mert az eddigi, különböző bányászati érdekvédelmi szerveződések közötti egyeztetés és közeledés véget érni látszik.

(3. oldal)

MECSEKI BÁNYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja

XXVIII. évfolyam 19. szám 1990. november 13. Ára: 4.60 Ft.

Nem ellenzik a rész- vénytár- saságot

Véleményünk, hogy kerüljön ez a vállalat átvilágítás alá, amit csődeljárásnak, vagy felszámolásnak nevezünk, egyszerre, egy időben az összes szénbánya vállalattal tegye meg a kormány, és ami veszteség és tartozás van, azt rendezzék végre, teremtsek meg a szénárakat...

(4-5. oldal)

MECSEKI BÁNYÁSZ

a Mecseki
Szénbányák
dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő:

Békéssy Gábor

Szerkesztőség:

7629 Pécs,
Dobó I. u. 89

Telefon: (72) 11-337

üzemi: 13-40, 13-41

Fax: (72) 25-800

Kiadó:

Mecseki Szénbányák
7629 Pécs
Komját A. u. 5.

Felelős kiadó:

Mester József
főmunkatárs

Készült a CARBOCOMP Szá-
mlítástechnikai és Nyomdai
Kft nyomdájában
Pécs, Dobó I. u. 89.

Felelős vezető:

Pető Attila

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Mecseki
Szénbányák üzemében,
a bányai osztályokon
Példányonkénti eladási ár:

4,60 Ft.

Évi előfizetési díja: 120 Ft.

Index: 25917

Engedélyszám:

III.ÜLV/13/BA/1987

ISN 0134-0956

Hirdetési díjak:

apróhirdetés szavanként

7 forint;

keretes hirdetés hasálmilliméteren-
ként 10 forint;

gyászjelentés soronként 40 forint,

közületeknek 100 forint;

elvesztett tárgyak szavanként

10 forint

Előtérben: a bányász

A magyar bányászat igen mély válságát élte át ebben az évtizedben. A bányák fennmaradásának és működésének valódi feltételévé a gazdaságosság követelménye vált, amit nálunk gyakran az ember irracionális kihasználása, a fejlesztések elodázása és a gépek elhanyagolása, valamint a természeti környezetet alkotó ásványvagyron mostoha kezelése árán lehetett csak teljesíteni az adott gazdaságpolitikai feltételrendszer keretében. Az eredmény: a tartalékok kimerültek, a bányászok elöregedtek, és romlott egészségi állapotuk, korszerűtlenné és túlhaladottá váltak a technológiák, s leiródtak a gépek, emellett temérdek nyersanyag pusztult el örökre.

Míntha valamiféle kobontakozás reménye rajzolódna ki az 1990/91. év fordulójára egy új energiapolitika kidolgozása kapcsán, melynek keretében a hazai energiahordozók bányászatának talpraállítására immár halaszthatatlan lesz. Ez azonban csak akkor lehet életképes koncepció elem – különösen közép- és hosszútávon –, ha a termelés legfontosabb tényezőjét, az embert a folyamatok középpontjába állítják, hozzáfognak a szellemi és fizikai munkaerejével való gazdálkodáshoz, vagyis szerepéhez méltóan támaszkodnak az emberi erőforrásra. Megítélésem szerint csakis egy emberközpontú gazdaságpolitikai szemlélet garantálhatja a távlatokra is tekintő, ugyanakkor biztonságos bányászkozást, megalapozva egy arányos privatizálással, méltányos bérpolitikával és kiegészítőve a preventív műszaki egészségvédelem bevezetésével.

A gondolatcsokor Hegedűs Csabától, az Oroszlányi Szénbányák biztonságtechnikai mérnökétől származik. Előremutató gondolat az ideiglenes három évenként Pécssett megrendezendő – bányagászszerű konferencia szemléletének meghatározásához. A helyszín idén is az Orvostudományi Egyetem volt, ahol a témában kutató orvosok, bányamérnökök számoltak be az eddigi eredményeikről. Örömmre szolgál, hogy idén végre lépés történt, ha nem is nagy, de legalább a bányában szerethető betegségekkel kapcsolatban ledől a tabu beszélni már lehet róla. Szomorú tapasztalat, és sajnos még ma is így működik, hogy a bányaviszonyokat a beteg mutatja a legpontosabban.

Ma még az orvostudomány csak a lebetegedett, roncs embereken tudja tudományát fejleszteni, hiszen a megelőzésre a bányavállalatok nem vevők. Hazánkban nem gyakorlat a dolgozók egészségi állapotával törődni, hisz a hosszútávú gazdaságos működés, bányaalapot és ásványvagyont megőrzése, a munkaerő tervezett, hosszútávú és optimális kihasználása nem cél. Az elmúlt 30 év gyakorlata, a közgazdaságtudományból ismert „tűzoltó” gazdasági szabályozó rendszer a bányászatban még működik. A 4000 műszakot harcolták ki a bányásznak, nem a bányapor csökkentésére fektettek be energiákat. Ezek az embert, technikát nem kímélő módszerek kizárólag a pillanatnyi érdekeket szolgálják.

Nagy dolog, hogy végre nyilvánosan kimondattatik – mégha csak ennyi is, hogy például az uránbánya és a tüdőrákos megbetegedések között egyértelmű összefüggés van. Talán elmozdul a kérdés a holtpontról, hiszen az első tétova lépések az adatok begyűjtésére, a károsító tényezők mérésére már megtörténtek. Csak nehogy az ügy a következő konferenciáig, tehát három éven keresztül csipkerózsika álmat aludjon, mondván a bányavállalatok a konferencia és néhány kutatás finanszírozásával le tudták saját felelősségüket.

BDSZ-kongresszus

Marad a sztrájkbizottság

Várakozással néztünk a BDSZ Kongresszus elé. Mégsem várakozásainknak megfelelően alakultak a dolgok. Ennek oka mégsem csak a kongresszus napján kezdődő taxis blokádtól volt. Az október 5-i 2 órás figyelmeztető sztrájk megmutatta a bányászok összefogását, szolidaritását. A kormány – legalábbis akkor még úgy látszott – lépett. Elhangzottak, megjelentek a sajtóban az Igéreték a bányászok problémáinak rendezésével kapcsolatban. Három hét elteltével vártak volna valamit a bányaiipari dolgozók. A közlekedési blokádtól ellenére buszra szálltak a szakszervezeti küldöttek, hogy több órás kérésrel, a forgalmi csomópontokat földutakon, több kilométeres földeket utakkal kikerülve megérkezzenek Budapestre, no ott is csak a Déli Pályaudvarig, hogy azután a zsúfolt metrón átverekedve a tett helyszínére érkezzenek. Lehet, hogy a türelmetlenségbe ez is belejátszott, én mégis azt hiszem, hogy a felháborodás jogos volt.

A kongresszus „megvitatta” a szabályzat módosítását, ami azonban még mind a mai napig a küldöttek számára csak alig néhány pontján világos. Korompai Péter előterjesztése a BDSZ programjával kapcsolatosan meglehetősen általános. Az eddigi irányelvek összefoglalása. „Tűróképességünk a végére ért!” – olvashatjuk az előterjesztésben. Hát valóban. A kongresszusnak feladata lett volna beszámolni az eddig történt lépésekről, a kormánnyal történt egyeztető tárgyalásokról.

Mi történt a humán blokk ügyében? Valójában semmi. Megtudtuk, hogy a kormány elrendeli, hogy „a mecseki bányászokban foglalkoztatottak keresetkiegészítésével kapcsolatban végezzenek vizsgálatot a célból, hogy magasabb járulék fizetés mellett megteremtődjön annak társadalombiztosítás ál-

tali folyósítása. „No persze 1991 július 31-i határidővel. A hazai bányászokat legérzékenyebben érintő kérdésben, a nyugdíjba vonulás feltételeivel kapcsolatban született kormányhatározat elég távoli időben, 1991 június 30-i határidővel datálódott: „ki kell dolgozni egy olyan kiegészítő nyugdíjbiztosítási rendszert, amelynek eredményeként a bányászok meghatározott föld alatti műszakszámok letöltése után nyugdíjszerű ellátásra válnak jogosulttá”. Nem meglepő, hogy ezek után a küldöttek elégedetlenségüknek adtak hangot. A kongresszus eredménye csak annyi, hogy a testület úgy döntött továbbra is fentartja a sztrájkbizottság tevékenységét, egyelőre év végéig. A sztrájkbizottság feladata a továbbiakban is tárgyalni a kormánnyal, a szövetségi tanácsot tájékoztatni kell az egyeztető tárgyalások eredményéről. A szövetségi tanácsnak pedig folyamatosan feladata a mérlegelés, és értékelhető, megnyugtató eredmények híján felhívással kell a dolgozókhöz fordulnia.

Nincs könnyű helyzetben a bányász szakszervezet. Annál is inkább, mert az eddigi, különböző bányászati érdekvédelmi szerveződések közötti egyeztetés és közeledés időszaka véget érni látszik. A hagyományos és még mindig erősebb szerveződésnek, a szakszervezetnek egyre többször csapják arcába múltját, sztálinista szervezeti felépítését, önatmentési törekvéseit. Mindennek ellenére még ez a szervezet volt képes arra, hogy a bányászokat országosan összefogja, tárgyalási kompetenciával bír a kormány irányában. A munkástanácsok bontakozó, gyenge szárnyai még nem bírják el a fegyvert, a hadüzenetet mégis megküldték. A Népszava 1990. október 31-i számában megjelentették felhívásukat, és meghívásukat

a móri találkozóra, ahol szigorúan a független szerveződések képviselőit várják el, mondván elegendő van a BDSZ önatmentési törekvéseiből. A dolog pedig még ennél is bonyolultabb. Vívhat ugyan a BDSZ nagyon tiszteltetreméltó és következetes csatákat a bányászok érdekeiért, ha ehhez azok a források szükségesek, amik valójában nincsenek is benne az államkasszában. Minden egyes apró eredmény is más rétegek jussából vesz el valamit, mert ha többlet nincs, hát át kell csoportosítani. Jogaiiban megtiport, nyomorban taszított rétegekbe pedig könnyebb belebotlani, mint keresni. Az olajválság és általában az energiaválság pedig csak tiszavirágéletű fellobbanásokat jelent az energiáiparban dolgozók érdekvédelméből élő szervezeteknek.

A bányavállalatok fájdalmas átszervezését csak húzni-halasztani lehet, megúszni nem. A taxisok népszerűsége is csak addig tartott, amíg tele szatyrainkkal nem kellett kilométereket gyalogolni, úton-útfélen kénytelen otthagyni járműveinket fel nem törték, ki nem rabolták. Aztán néhány nap múlva kénytelen kelletlen beletörődünk, hogy rosszkor születünk, nekünk kell az áremelések gyönyöreit végigélveznünk, hogy legyen ebben a nyomorult országban végre valahára – majd a gyerekeinknek – normális működő piacgazdaság, a létnek, az életnek valamiféle egészséges feltételei. Ma fejletlen hajunk a bányászok összefogása előtt, de ne felejtjük el, hogy pár hónap múlva borsos árat fizetünk majd, nemcsak mi, bányászok is a fűtésért, azért, hogy össze ne omoljon az ország energiaellátása. Borsos árat fizetünk azért a reményért, hogy majdan egyszer prosperálhat az ország, hogy fennmaradnak azok a vállalatok, amik az ország vérkeringését biztosítják.

Választások előtt a szakszervezet

Nem ellenzik a részvénytársaságot

– Jamricsek úr, a szénbányászat ma hazánkban komoly változások előtt áll.

Mennyiben igaz ez a szakszervezetre, lesznek-e választások?

– Minden szakszervezet maga dönti el, hogy legyen-e szakszervezeti választás, vagy ne. Ezt nem lehet senkire rákényszeríteni.

– Ön hogy látja a Mecseki Szénbányáknál milyen szervezetnek lennének szívesen tagjai a dolgozók?

– Én úgy érzem, hogy a mai szakszervezettel elégedetek, de sokkal hatékonyabb érdekvédelemre van szükség. Vasason például akarnak új választást, egészen a bizalmtól a BDSZ felső vezetéséig. Bár ezt BDSZ-ülésem elvetették. Nálunk a vállalatnál októberben elkezdődtek a jelölések, novemberben újra-válasszuk a bizalmi küldött testületet.

– Úgy tudom a szeptemberi béremelésnél ön személyesen javasolta, hogy a műszakiak és gazdasági szakemberek csak 5 százalékos béremelésben részesüljenek, míg a föld alattiak 20 százalékban.

– Nagyon rosszul tudja. Az oroszlányi sztrájk események után összehívták a BDSZ-be az igazgatókat és a vállalati szakszervezeti titkárokat, s itt a munkástanács és az ipari miniszter megállapodott a háromlépcsős béremelésben. Felmerült a BDSZ-ben hogy a vállalatok hogyan gondolkodnak. Ott én határozottan állásfoglaltam, hogyha máshol lesz béremelés a Mecseki Szénbányáknál is legyen,

mert különben sértené az itteniek érdekeit. Utána a vállalat bérügyi vonala kidolgozott egy bérfeljavaslatot, amelyben szerepelt bizonyos eltérés a fizikai és nem fizikai külszíni és föld alatti állományba lévők között, ezt terjesztették a vállalat titkári testülete elé. A testületnek az volt a véleménye, amit később a bizalmi testület meg is erősített, hogy ne legyen különbség, döntsünk egy arányban, ezt később 20 százalékban fogalmaztuk meg, és üzemi önállóságon belül döntsék el, hogy differenciálnak-e vagy sem. Netán személyekre lebontva is.

– A szakszervezet miért nem akart differenciálni?

– Nem hinném, hogy a műszakiak annyira túl lennének fizetve, hogy diszkriminálni kellene őket. De a fizikaiak körében is van olyan aki nem érdemli meg a 20 százalékot. Ne kategorizáljunk, egységesen állapítsuk meg a 20 százalékot, az üzemek differenciáljanak a végzett munka alapján.

– A szénár emelésének két oldala van. Ugyanis a jelenlegi olcsó szénár egyben lakossági szociális intézkedés is.

– Hát hogyha piacgazdálkodásról beszélünk, akkor a piacba nem szabad belevinni a szociálpolitikát. Legyenek piaci árak és piaci bérek, és a végzett munka arányában legyenek meghatározva a piaci bérek. A piaci árakat meg a termelés költsége határozza meg.

– Ha feltételezzük, hogy a vállalat működésének feltételeit biztosítja a

szénár emelés, azt még egyben nem jelenti, hogy a bányász kétszer annyit fog keresni, de azt jelenti, hogy a lakosság nem tudja kifizetni a szénét, a fűtést. Ha én annál a vállalatnál dolgozom, amelyik szénét vásárol, megemelkednek a költségek, így nem tudja emelni a fizetésem. Mi történik ilyenkor?

– Kérdésre kérdéssel válaszolok. Mi történik akkor, ha a bányászat mai gazdasági szabályozása és bérhelyzete alapján, olyan helyzet alakul ki, hogy pont ezen a területen nem keresnek többet, sőt kevesebbet, ha egy Kft-hez viszonyítom, a munkaerő gondok alapján nem lesz munkaerő, a szénét külföldről kell behozni méghozzá világpiacon. Amit mi nem termelünk meg, azt kintról kell behozni. Akkor sem fogják olcsóbban adni. Nem hiszem, hogy a vállalat 9 ezer dolgozójának kell a piacgazdaságból adódó szénárakat felvállalni, pont a bérezésük rovására.

– Mi történik ha mondjuk a Pedagógusok Szakszervezete háborúzni kezd a BDSZ-szel a szénárak emelése miatt?

– Hát igen. Nem egy olyan kormánydöntés született, hogy az állami támogatást megvonta bizonyos termékektől, ahol meg kell fizetni a teljes bekerülési költséget, mint a jövőben a szénénél. Ehhez a bérhelyzetét kell megteremtteni a lakoságnak. Az mégsem járható út, hogy a szénár olyan amilyen, az összes bekerülési költ-

ség pedig emelkedik, és ezáltal válik veszteségessé a vállalat.

– Miért ellenzi a szakszervezet a részvénytársasággá való átalakulást?

– Két okból. Egyik, hogy nem látunk arra garanciát, hogy a Mecseki Szénbányák ha részvénytársasággá válik január 1-től, nem termel veszteséget. A mai gondjaink kapcsán és részvénytársasággá alakulás után nincs más, csak a megszűnés. A másik gondt amit magunk előtt látunk, hogy arra sem látunk garanciát, hogy a Mecseki Szénbányák ilyen 7 milliárdos állami beruházás, 1 milliárdos sorbanállás, évi 3-400 milliós veszteség mellett lesznek-e részvényesek.

Véleményünk, hogy kerüljön ez a vállalat átvilágítás alá amit csodeljárásnak vagy felszámolásnak nevezünk, egyszerre egy időben az összes szénbánya vállalatot tegye meg a kormány, és ami veszteség és tartozás van, azt rendezzék végre, teremtsék meg a szénárakat, teremtsék meg amit az emberek elvárnak, váljon a vállalat működőképessé, utána legyen részvénytársaság. Mi nem vagyunk a részvénytársaság ellen, csak előtte teremtdjének meg a működés feltételei, mert én nem hiszem, hogy egy név a működéshez elég. Nemcsak itt a többi szénbánya vállalatnál is ez volt a szakszervezet véleménye. Tegyük végre tisztába a szénbányászat szennyesét.

– Akkor végülis attól félnek, hogy részvénytársasággá alakulás esetén megszűnik az állami védőburok?

– A felszámolás után is megszűnhet. Mi úgy képzeljük a védőburkot, hogy most egy rövid idő alatt

történjen meg az átvilágítás, a veszteségek rendezése. A hibás iparpolitika felhalmozott egy adossághányadot, amit ha vissza kellene fizetni nem lennének rá képesek, nem tudnánk talpon maradni. A működés feltételei megteremtése után méretek meg a vállalat a piacon.

– Mit gondol meddig fog tartani a felszámolási eljárás?

– Az a véleményem, hogy rövidnek kell lennie. Tudom, hogy ez nem lesz fájdalommentes, mert biztos születnek olyan döntések, amik egy szűk rétegnek gondot fognak jelenteni. Mert el tudom

képzelni, hogy a létszám átvilágítása során bizonyos létszámfeleslegre is sor kerülhet. Erre egyébként mindenképpen sor kerülne. Az élet derítene fényt erre, mindenképpen gondolkodni kellene a létszám csökkentésében.

– Ön szerint ez melyik rétegeket veszélyezteti a vállalatnál?

– Ezt úgy érzem egy gazdasági számítási rendszerrel kell vizsgálni. Amit a kormány is elfogadott, Vass László a Szészek igazgatója is elfogadott, az angol vizsgálat elfogadható rendezési pont.

Bencze Kata

Az LSI és a hardver fejlesztés

Nemzetközi tapasztalatok igazolják, hogy a számítástechnikai, informatikai rendszerek gyakorlati alkalmazása során egyre nő a szoftverek jelentősége és aránya. Ezért már az LSI korábban felhívta a magyar ipari vezetők figyelmét: a hazai fejlesztő és termelő tevékenység súlypontját – a mikro-elektronikában – nem a katalógus áramkörökre, a tömeges chipgyártásra, hanem egyes speciális perifériákra és a szoftver-fejlesztésekre célszerű helyezni. Így az oktatási központ hardver-fejlesztése is ezeknek az elveknek megfelelően alakult.

Az LSI munkájának fő célja e területen: az oktatást, az egyéni tanulást, valamint az ipari alkalmazást segítő speciális berendezések fejlesztése és hazai gyártásának megszervezése volt. Ennek során különösen figyeltek arra, hogy javítsák az üzemeltetés, a karbantartás színvonalát, korszerűségét. Az LSI eredményei közül említésre érdemes: az új, a nyitott rendszerű oktatási formát támogató, az otthoni egyéni tanulást segítő berendezések (szakmai nyelven: oktatató kitek) kifejlesztése és

gyártásának megszervezése – e munkához az OMFB nyújtott segítséget –, amelynek eredményeként analóg és digitális áramkörök születtek, továbbá létrehoztak egy helyi hálózatok oktatását előmozdító oktatási szemléltető eszközt is. Így a tanfolyamok résztvevői a gyakorlatban ismerkedhetnek meg az alkalmazástechnika minden jelentős kérdésével.

A saját fejlesztés eredményeként létrejött egy olyan berendezés is (intelligens nyomtatóvezérlő), amely a számítógép és a nyomtató közé kapcsolva jelentősen felgyorsítja az adatátvitelt. Ez tulajdonképpen mentesíti a számítógépet a hosszú listák, dokumentumok kinyomtatása alól.

Igy a számítógép egyidejűleg más célra is használható. Különösen figyelemre méltó az az új személyi számítógépekhez kapcsolható berendezés (szakmai nyelven: videojel-digitalizáló), amelynek segítségével a videokép bevihető a számítógépbe, ahol további feldolgozás végezhető vele. Ez az eszköz jól használható oktatási demonstrációra, továbbá képfeldolgozási feladatokra is.

Emléknap Mázaszászváron

Nyolcvankilenc gyertyát gyújtottak október 28-án Mázaszászváron. Ennyien voltak, akik itt éltek és meghaltak a II. világháborúban. De lehet, hogy többen. Hónapok óta kutatták a hozzátartozók révén az áldozatokat, s még az emléknapheten is volt, aki jelentkezett, hogy a névsor tovább bővíülhet. A vasárnapi emléknappászmisével kezdődött a római katolikus templomban, majd az egészségháznál folytatódott. A bejárat mellett két oldalon elhelyezett két szürke márványtáblán örökítették meg annak az 51 egykori községbeli lakosnak a nevét, akik életüket vesztették a második világháborúban. Rájuk emlékezve mondott beszédet Püski Mátvás polgármester. A császtai I. világháborús emlékműre 4, a mázaira 34 nevet vésnek. Csábrák János és Böhm János mondott értük emlékbeszédet. A mázai római katolikus templomban is volt gyászmise, szászvári temetőben pedig megkoszorúzták a nagy világégésben elesett, itt eltemetett szovjet és német katonák sírját.

Meghívó nyugdíjasoknak

A Komló II-es bányász nyugdíjasok szakszervezeti alapszervezete november 14-én 15 órakor, az I-es alapszervezet pedig november 22-én három órakor tartja taggyűlését, mindkettőt a Carbon Étteremben.

A küldöttközgyűlés elé

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége negyvenként tartja küldöttközgyűlését. A MTESZ XV. küldöttközgyűlésére egy évvel korábban, ez év novemberében kerül sor.

Az időpont véglegesítését követően külön értesítést küldünk. Addig is szeretnénk, ha alaposan megismerkednének szervezetünk multjával, jelenével és a tervezett jövőjével, ezért az alábbiakban közlünk egy rövid tájékoztató anyagot. A tudomány és technika haladásának nélkülözhetetlen feltétele az ismeretek terjesztése, a nézetek ütköztetése, a szakmai viták. Már ebből adódik, hogy minden fejlett országban található az MTESZ-hez hasonló szervezet. A mérnökök – és más szakemberek – hivatásszeretete és közös érdekeltiségük a gazdaság és a társadalom dolgaiban törvényszerűen létre is hozza a szakmai közösségeket, a szűkebb és az átfogóbb szervezeteket.

A műszaki értelmiségi egyesületek, szövetségek szinte minden ország közéletének is jelentős tényezői, annak köszönhetően, hogy sok szakértő tagjuk véleményét összegezik, képviselik közérdekű szakmai kérdésekben. Hazánkban gazdag multja, hagyományai vannak a tudományos egyesületnek. A Magyarhoni Földtani Társulat 140 éve, az Országos Erdészeti Egyesület 120 éve, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, a Matematikai és a Fizikai Társulat kerekén 100 éve működik, a Magyar Elektronikai Egyesület is már 90 éves.

A Szövetség 1948-ban jött létre 14 egyesület részvételével, az ezután következő időben sorra alakultak további szakmai egyesületek. Tevékenységük gyors fejlődése, az MTESZ népszerűsége – szá-

mos egyéb körülmény mellett – azal is magyarázható, hogy a szakemberek kollégáik körében sokkal oldottabb légkört, szabadabb vitaszellemet, nagyobb toleranciát tapasztaltak, mint bárhol másutt, ezenkívül a szövetség tág teret nyújtott a legkülönbözőbb kezdeményezések, spontán szerveződések számára (számos munkacsoport, vitadélután, más rendezvény ilyen módon keletkezett).

Mára a szövetség 33 tagegyesületével az egyik legjelentősebb társadalmi szervezetté fejlődött. Munkájuk nagyhatalús, nemegyszer meghatározó a műszaki-, agrár-, természettudományi, közgazdasági szakemberek tájékoztatása, továbbképzése, szakmai fejlődése, érdekképviselőjük terén, szintugy az innovációs folyamatok ösztönzésében, segítségében. Társadalmunk, gazdasági életünk jelen fordulópontján talán nem szükséges ennek a tevékenységnek különös fontosságát részletesen bizonyítani! Néhány számadat:

- A taglétszám közel 160.000 fő, zömmel műszakiak, (60 százalékuk a fővároson kívül él, dolgozik) közöttük 46.000 a fiatal műszaki, gazdasági szakember.

- A tagegyesületek 3300 gazdálkodó szervezettel állnak kapcsolatban, 1700 jogi tagvállalatnak nyújtanak rendszeres szakmai információt, több száz üzemi szervezet működik.

- A Szövetség és szervezetei évente kb. 15.000 szakmai rendezvényt tartanak (ezek kétharmada vidéken) s ezeken kb. 900.000 szakember részesül elsődleges szakmai tájékoztatásban, tömeges szakmai továbbképzésben.

- Az évi 500-600 szaktanfolyamon kb. 15.000 szakember vesz részt, ezzel a MTESZ az iskolán

kivüli továbbképzés fő bázisa is lett. A képzési lehetőségek most bővülnek a megszerezésre, a szakemberek tömeges nyelvoktatása úgyszintén.

- A szakemberek nemzetközi tapasztalatcseréjének fő bázisa az MTESZ. A Szövetség és szervezetei több mint 100 nemzetközi tudományos szervezetnek tagja. Évente 2500 nemzetközi szakmai összejövetelre, tanácskozásra utaztat szakembereket, s kb. 3500 külföldit fogad. A MTESZ területi szervezetei és tagegyesületei évente kb. 1000 nemzetközi részvételű konferenciát, vitaforumot rendez, ahol ajánlásokat dolgoznak ki.

- A tagegyesületek 58 szaklapot jelentetnek meg, amelyek a tudományos élet elsődleges szakmai hírforrásai. (A Szövetség központi lapjának – Delta – Impulzus – kiadása pénzügyhiány miatt szünetel.)

- A főbb megyeszékhelyeken – 14 városban – működnek Technika Házak, amelyek nyitott szakmai műhelyek, a városok tudományos bázisai és a szakoktatás (önkormányzati továbbképzés) fő fórumai. Fontosabb feladatok a következő időszak terveiből:

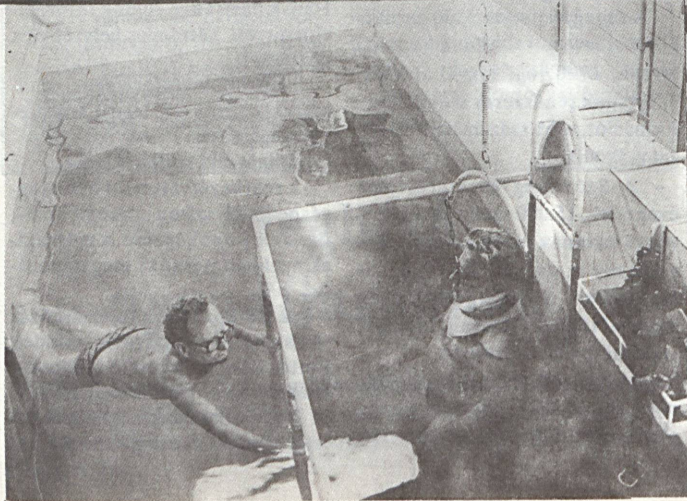
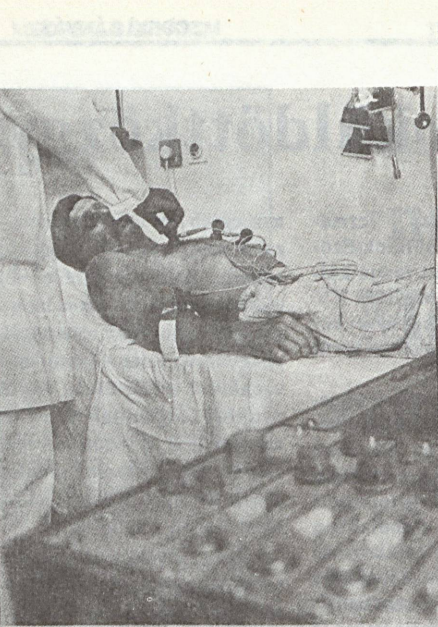
- műszaki-tudományos információs hálózat kiépítése a Technika Házak bázisán, e régiók információszerezési hátrányos helyzetének javítására,

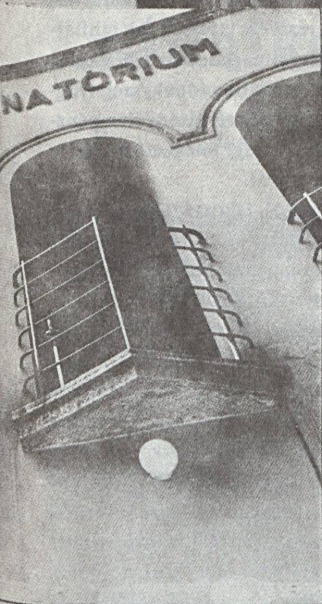
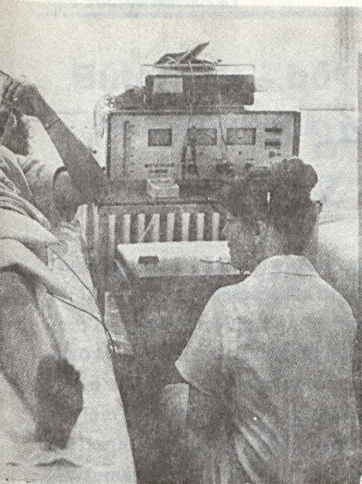
- nemzetközi információs rendszerekhez való (tömeges) hozzáférés megoldása,

- új műszaki hetilap kiadása, a szerkesztésváltással összefüggésben nagyszámú szakember át-, illetve továbbképzése, a műszakiak nyelvoktatásának megalapozása,

- az Európához való felzárkózás témakörében nagyszámú, minden fontos kérdést felölelő tanácskozás szervezése (forumrendszer),

- az önkormányzati szervek folyamatos szakmai segítségére.

A gyógyulás útján

A sikondai Bányászati Utókezelő és Éjjeli Szanatórium egy évre megállapított ápolási napterve 32000. Ezt a hatalmas számot a 110 kórházi ágyukkal rendszerint 6-10 százalékkal még túl is teljesítik. A gyógyított betegek döntő többsége egyébként a Mecseki Szénbányák dolgozói közül kerül ki.

Tóth László felvétele

Fizetési eszköz a bányászregióban – 1920

A Dunagőzhajózási Társaság önálló pénzkibocsátása

Már a nagyapáink is keveset beszélnek róla. Jobbára ők sem ismerik már Pécs-Baranya első világháború utáni kiritikus helyzetét (1918-1921). Ideiglenesen szerb megszállás alá került hazánk e déli szeglete. Jogilag ugyan magyar felségterület maradt végül is a terjeszkedni kívánó SHS állam (Szerb-Horvát-Szlovén királyság) fondorlatos kalandorpolitikai törekvései ellenére újból magyar felségterületté vált teljes egészében. 1921-ben (augusztus vége) visszakerült a történelmi anyaországhoz, vagyis a magyar állam mágneses erőterébe! Múltunk igen összetett képletű korszaka ez! Hősök, és kalandorok, valódi forradalmárok, magyarok és idegenek, megszálló hadseregek (szerb, más antant csapatok) hullámoztak a város történelmi hangulatu utcáin. Több esztendeig csepfolyós közéleti helyzet állott fenn.

A gazdasági élet, a termelés szerkezetét alaposan széttroncsolta a zilált politikai viszonyrendszer a sok szétforgácsoló törekvés erőteljes nyelzője. A pénzügyi nehézségeknek Pécs város akkori tanácsa ideiglenes kiadási bankjegy – akkori megfogalmazás szerint: törvényhatósági pénztárjegy - kibocsátásával segített. Ezek a pénzeszközök lassan az egész megszállott ország-rész fizető eszközei lettek, vagyis a baranyai háromszög egészében forgalmazták őket.

A külvárosok népe szintén ezt forgatta. Ezzel egyenlített ki tartozásait. Ezzel vásárolt. Ezt kapta munkabérül. Ez akkoriban is tekintélyes létszámú bányászszágnak munkát, megélhetést adó Duna-

gőzhajózási Társaság teljes értékben elfogadta, és gyakorlatban alkalmazta a pécsi kibocsátású bankjegyeket. Ennek a két-három éves történelmi epizódnak természetesen megvoltak a vámszedői, hasznosító kufárjai. Hamisították a pénzjegyeket. Felülbélyegezték. Átalakították, pl. „lemosták”. Román és más kibocsátású pénzjegyeket, különböző szignóval ellátott hajdanvolt K.u.k. bankjegyeket, és más kiadási pénzeszközöket, valutáris értékű pénzjegyeket hurcoltak, helyesebben csempészték be.

A problémásürösödést az is lényegesen fokozta, hogy a pécsi városi tanács által forgalmazott pénzjegyeket pontosan meghatározott időre adták ki. Igaz ugyan, ezt a határidőt – lakossági kérésre! – humánus megfontolásból többször meghosszabbították. Ám egyszer (fedezet hiány, illetve megcsapanása miatt) valóban be kellett vonni őket. Újból az eredeti kiinduló körülmények állottak be. Nem cirkulált értékmérő, értékaránymérő, nem tudhatták egészségesen irányítani a gazdasági élet forgalmát.

Nem lényegtelen vonatkozás, hogy egyrészt kevés, másrészt sokféle alacsony értékű, agyonmódosított pénz példányokkal rendelkeztek csupán: ebben a szűk földrajzi zónában. E körülmények különösen a bérből és fizetésből élőket sújtották. Például a gyári munkásokat, a közintézmények alkalmazottjait, köztük a pécsvidéki bányászokat. Munkájukat ugyan becsülettel folytatták, ám megél-

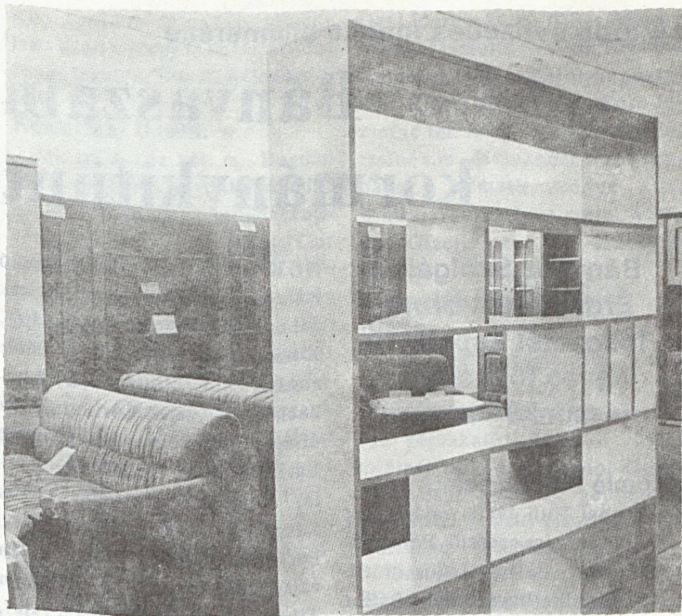
hetésük a pénzügyi zavar miatt egyre kérdésesebbé vált! A DGT a helyzetet segítő hosszabb felfüggetlés után pénzpótló eszközöket forgalmazott. 1920-ban hitelleveleket jelentetett meg melyek pénzeszköz gyanánt szerepeltek. Fedezete a nemzetközi mamutvállalat, részvénytársaság sok milliárdos magánvagyonra lett. Ez kellő stabil értékállandónak, megnyugtató garanciának bizonyult a pénzromlással, nagy lélegzetű inflációval szemben!

Dolgozó, lakossági igénylésre a nagyvállalat később utalvány formátumú, pénzfunkciót betöltő kiadványokat hozott forgalomba. A bányavállalat alkalmazottjai (minden szinten) járandóságuk bizonyos százalékát ebben a sajátos korlátozott forgalmazású, ideiglenes kiadási pénzpótló eszközben kapta meg. A gránerek, és hivatalnokok, műszaki személyzet boltbeli vásárlásait (a DGT irányítás alatt álló üzletekben) ezzel a „pénzjeggyel”, „bányászvalutával” egyenlített ki.

Az igazsághoz tartozik nem bizonyult csodaszernek, sem kifogástalan megoldásnak. A létgondokat viszont lényegesen enyhítette! Az alkalmazottak elfogadható szintű életvitelét harmonikusan biztosította, sőt garantálta egyenlő szinten tartosította. Lényegében áthidaló megoldást képezett a régi korona (vagyis K.u.K. pénz) azaz „kék pénz” s a megjelenő új magyar korona, és a Pécs városi kibocsátású pénz közötti átmeneti, igen kritikus 2-3 éves időszakban.

Zóka László

Bútorbolt – bő választékkal Az Anyagel- látó Üzem vállalko- zásai

A régebben megnyílt boltban is sok a vásárló

Komló bár meglehetősen nagy város, mindeztidíg csak két aprócska bútorbolt szolgálta a helybéliek igényeit. Örömmel vettük a hírt – mindjárt a város bejáratánál lévő hirdetőtáblánál – hogy új bútorbolt nyílt a városban, mégpedig a Mecseki Szénbányák Anyagelátó Üzemében. Még szerencse, hogy a hirdetések felett nem siklik el az ember szeme, ugyanis a bolt meglehetősen eldugott helyen van, a gyalogosnak olykor olykor sínek és csillék között is kalandoznia kell a célhoz. Az idevalósiaknak perze nem ismeretlen a terep. Ez a bolt sem túl nagy, ám a választék bő, a feltűnően sok az olcsó termék. Hódossy úrat kérdeztem a dolog apróprójáról, ő el is mondta, hogy egy régi barátságunk köszönhető közcsonósen jól sikerült üzlet a Mohácsi és Vidéki ÁFÉSZ Kereskedelmi Irodájával közösen. A dolog ugyanis úgy néz ki, hogy az ÁFÉSZ Kereskedelmi Irodája szerzi be az árut, itt elhelyezi bizományba, a szokásos 12 százalékos árrésen pedig osztzik a két fél. Az Anyagelátó Üzemnek csak a helyet kell biztosítani. A szénbányák egyik kiszolgáló üzeme így, a többi lábbon állás jegyében végső soron a legolcsóbb vállalkozásba fogott, hiszen gyakorlatilag tőke nélkül a kezdeményezése.

Az eladást belső munkaeörével oldották meg, amiért majd jutalékra számítanak az itteniek. Az üzlet bányásznapra nyílt meg, az eddig áttekinthető első hónap biztató. Szeptember végéig másféli millió forint forgalmat bonyolított le az üzlet, így 1 év alatt a 20-30 milliót is elérheti majd. A megnyitás előtti bemutatóra meghívták a környező vállalatok, intézmények képviselőit is, rájuk is számítva mint közéleti vásárlókra.

Az üzletet kiöltők célja nyilván a nyereség, ám ennek titka abban rejlik, hogyan tudják megfogni a bevét. Nos itt az olcsó termékkel. Igyekeztek olyan bútorgyárakat találni, amelyek olcsó árfekvésű terméket gyártanak, s a szokásos bútorkereskedelmi árrésnél maradva nem "vágják" meg a bevét, a végső soron mindenki jól jár.

A több évtizedes munka elismerése

Bányászaink kormánykitüntetése

**Bányász Szolgálati
Érdemérem bronz
fokozatát kapták 10
éves föld alatti
munkájukért**

Komló Bányauzem:

Abonyi Tóth János vājár, Árki Zoltán integra szerelő, Balha József vājár, Balogh Lajos mozd. vez., Bazsika István vājár, Bálint Géza vājár, Békefi Ernő mozd. v., Bogdán Gábor s.vājár, Borhi Imre aknász, Borsos Sándor lakatos, Brachmann János fűrőmester, Braun Illés vājár, Büködsi Zoltán csatlós, Cilinger Ferenc művezető, Czira János csillés, Csertán György mozd. vez., Deák Ferenc vājár, Dékány József vājár, Farkas Csaba Sándor vājár, Fábrián János vājár, Fekete László vājár, Gál József vasutép. Gorján János vājár, Gotthardt József vājár, Hegedüs István lakatos, Hegyesi János vājár, Heidinger György vājár, Hirt Tibor mozd. vez., Hoppál Gábor mozd. vez., Horváth Ferenc csillés, Horváth József vājár, Horváth József vājár, Hörnyék László lakatos, Hüse Sándor s. vājár, Illés Gyula vājár, Illés Zsolt vājár, Jakab Miklós s. vājár, Janda László vājár, Jeddi József vājár, Juhász Imre vājár, Kató József vājár, Kászonyi György vājár, Keszthelyi György mozd.vez., Keszthelyi Tibor vājár, Kiss Imre s.vājár, Klopfer Ferenc mozd.vez., Kollár Péter mozd. vez., Komáromi Gyula vājár, Kovács István lakatos, Kovács István s. vājár, Kovács János s.v.

jár, Kósa Tibor vājár, Köles László lakatos, Krajnc János vājár, Krizák János vājár, Kuczkó István vājár, Kuizs Zoltán vājár, Lantos Péter aknász, Laufer Zoltán vājár, Lembach Ferenc vājár, Lőrincz Csaba diszp. Máté György vājár, Mihalek László s. vājár, Molnár Gyula vājár, Németh István vājár, Orsós László vājár, Pásztor Sándor vājár, Pécsi Imre aknász, Plangár István vājár, Ruda Sándor vājár, Salamon Tibor vājár, Samu József s. vājár, Suti Mihály vājár, Szabó Béla vājár, Szabó Géza vājár, Széles István vājár, Takács Gyula vill. szer., Varga János portás, Varga Tóth Imre vājár, Vass István vājár, Várnagy Gyula fűrőmest., Zágon János vājár, Zsebi István Vencel csillés.

Pécsi Bányauzem:

Barta Imre foly. száll. ber. kez., Bárdos István vājár, Benkő Zoltán csillés, Bojtár Tibor csillés, Csapó Lajos vājár, Csonka Ferenc

csillés, Csuka János vājár, Féth József vājár, Fridrich József vājár, Grünfelder László vājár, Horváth József fa. lakatos, Kiss István s.vājár, Kresz Gábor bányamérő, Orbán Sándor vājár, Orosz Gábor csillés, Pálfi Tibor vājár, Róth János csillés, Sifter György vājár, Szalma Mihály vājár, Szaszko Zoltán vājár, Szekeres József csillés, Wágner Árpád aknász, Zoltai István csillés, Zsolnai Zoltán fűrőmester, Inhoff József vājár, Ruff József fa. lakatos, Szántói Béla fa. lakatos, Varga János művezető.

Északi Bányauzem:

Antal Ferenc vājár, Ágoston Zoltán g.v.cs.v., Csobot Gáspár csillés, Csoma Gábor fa. lak., Kovács Jenő fékező, Kóvágo József vājár, Makrai Jenő vājár, Molnár Károly vājár, Nagy Attila vājár, Orsós György csillés, Pásztorcsek Sándor csillés, Péter József vājár, Sója János vājár, Sánta Já-

nos csillés, Tiszuczki Antal vājár, Wieder József mozd.sz.

Villamos Űzem:

Balla Imre műsz., Faradi Szabó László eszterg., Műhl Jenő II. vill. sz., Sáfrány Zoltán vill. sz., Schuber Zoltán vill. sz., Reisinger Béla vill. sz..

Szolgáltató Űzem:

Orbán Ferenc udvaros, Vladár Ferenc portás.

Tanbánya:

Hetesi Árpád vājár, Pribil József vājár, Róder János vājár, Szalai Zoltán vājár, Tauber Péter fa. mozd.vez..

15 éves Bányász Szolgálati Érdemérem bronz fokozatát kapták külszíni tevékenységükért

Komló Bányászüzem:

Brunner István vasutép., Gombóc István mozd.vez., Kolozsvári Sándor terv.csv., Kűhreiber Béla lakatos, Fintor Imre száll. gép., Molnár István fejl.űi., Patocskai Béláné hív. segéd., Puskás Edéné takarító, Puskás István rehab.v., Sipos Györgyné műsz.jegyz.csop.v., Szemenyei Gábor b.mentő műsz.rész, Tipold Gábor csatlós, Tölgyesi Istvánné gépíró.

Pécsi Bányászüzem:

Gombár Istvánné munkaügyi elodádó, Györkő László esztergályos, Kiss Gábor hegesztő, Kovács Géza esztergályos, Krémer Tamásné pénztáros, Nagy Sándor festő-mázoló, Stefánné Csontos Mária iktató, Száraz László kötélp. kiszolgáló, Szűcs Béla hegesztő, Walter Ferenc aknazsáll. gépkezelő, Györkő Attila festő, Kiss Sándorné portás, Papp János műszerész, Somogyvári László csillés, Varga Jánosné márkás.

Északi Bányászüzem:

Gergász Tibor csillés, Fehérné Varga Etel m.é.a., Jung Nándor p.vez., Kaiser Jánosné portás,

Kiss Árpád fa. föl.v., Kiss Sándor lak., Kleri György fa.sz.cs., Sándor János lakatos, Tézceli Béláné mosónő.

Külfejtési Űzem:

Balassa Attila bet. m., Bogdán Imre hegesztő, Csonka Sándor gépkocsiv., Eszik Zoltánné takarító, Freund Károly bet.m., Gur Antal dózervezető, Horváth Győző gépkocsiv., Jancsa Demeter szerelő, Jenák Mihály bet. m., Kiss Ferenc gépkocsiv., Kovács Gábor autószerelő, Kővári Jenő autószerelő, Lauer József gépkocsivezető, Makai László fűrómester, Meitert József dózervezető, Móga Sándor bet. m., Nagy Miklós bet. m., Pavlicsek Lajos kotrómester, Pott György asztalos, Szandtner Lászlóné raktári kiadó.

Külfejtési Űzem:

Szászfai Lajos szerelő, Traj László vājár, Vörös István csatlós.

Nagymányoki

Brikettüzem:

Biró Vilmos kőműves, Bíró Vilmosné takarító, Ecker József mozdonyvez., Foglszinger József lakatos, Rékai Ferenc lakatos, Sersli Ferencné préskez., Krichner Otto üzemi technikus, Leicht András művezető.

Villamos Űzem:

Édes Eszter pénzt., Feik Henrikné számv. ea., Fogas Tibor s.m.,

Gaál Józsefné s.m., Gálos Péterné műszaki rajzoló, Horváth Istvánné lámpakez., Hűvös Károlyné anyagiak., Király Mihály s.m., Kóré Józsefné tel. közp. kez., Kovács Józsefné s.m., Molnár Sándorné lámpakez., Németh Jenőné s.m., Schwarzkopf János műsz., Viedner Gizella s.m., Vig Sándorné gépkeze..

Szénélőkészítő Űzem:

(Pécs)

Baka László gépkezelő, Milos János multikárvezető, Dr. Bányai Józsefné mérlegkez., Ollman István géplakatos, Schmidt József mintaszedő, Tűzkő Sándor gépkezelő, Papp Józsefné gépkezelő, Rubinszki László lakatos, Berta Zoltánné számiteli nyilvánt., Puchert Ferencné adminisztrátor.

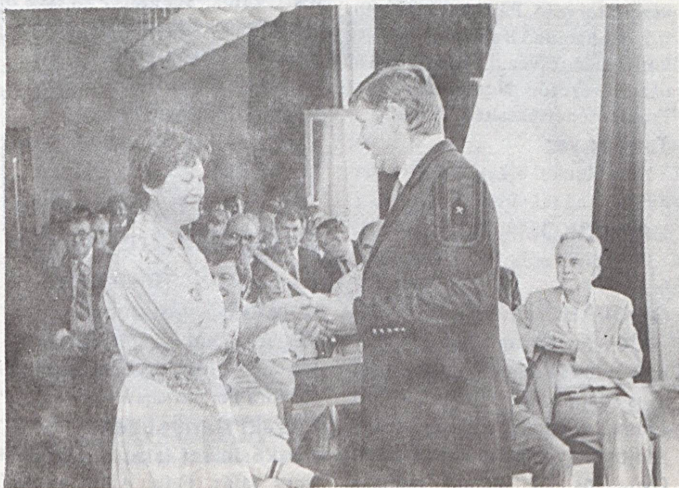
Szénélőkészítő Űzem:

(Komló)

Bátai József lakatos, Boldog Pál-né laboráns, Kovács Józsefné laboráns, Pagonyi Tiborné könyvelő, Matyó András csillés, Orsós József csillés.

Anyagellátó Űzem:

Punger Tibor tkg.vez., Schrek József tkg.vez., Mészáros Gyula tkg.vez., Friesz László tkg.vez., Szabó János 167. lakatos, Magyar Lászlóné takarító, Geresics Zoltán kar. lakatos, Gyenge Károly autószerelő, Schmolcz József 2.

autószerelő, Ujvári Mihály tkg. vezető, Vas László művezető, Balogh Sándorné számvit. ea., Farkas Ferencné számvit. ea., Huck Jenő üzletkötő, Huth János üzemőr, Sipos Jánosné fabemérő, Pintér Józsefné szla. ell., Orsós Ferencné száll. rak. m..

Központi Gépüzem (Kömlő):

Dénes Dezső eszt., Grünwald László asztalos, Heidecker Pál eszt., Mayer György eszt., Molnár Lajos lakatos, Somogyvári Jánosné tak. nő., Timár József lakatos, Vadnai Attila eszt., Lang Ádám fóm. h..

Szolgáltató Üzem:

Erdélyi Ilona gondnok, Schuster Józsefné varrónő, Szakács Istvánné anyag. vez., Főglein Károlyné mű-i ea., Urbán Ferenc vízv. szer..

Építési Üzem:

Börzöli Zoltán festő-és mázoló, Haffner Károly rakodó, Petz Fülöp raktári kiadó, Rab Tibor kalkulátor, Wieder Ferenc kőműves, Árvai Antal festő-és mázoló, Locher György géplakatos.

Igazgatóság:

Jakab Zoltánné iktató, Balatoni Magdolna gyors-gépiró, Pintér Kálmán geológus, Pánczél Csabáné gyors-és gépiró, Ács Józsefné beruházás bonyolító, Hársi Sándor vezető tervező, Pálfi Istvánné gépiró, Hohmann Burschl Henrietta könyvelési csvez., Lakatos Árpád osztályvezető, Nemesné Tarcsi Eszter szénértékesítési előadó.

Tanbánya:

Kász Helmut alkatrészfestő, Varga Istvánné raktáros.

CARBOKOMP Kft.:

Hegedüs Ferenc központvezető h..

GEOPARD Kft.

Albrecht Ottóné kutató mérnök, Háhn Ferenc technikus, Kalányos Sándor segédmunkás, Kardos János műszaki kutató, Kerényi Alajosné gondnok, Radnainé dr. Gyöngyös Zs. kutató mérnök,

Moskó Károly kutató mérnök, Wigan Péter kutató szakmunkás.

Kórház-Rendelőintézeti Egység Kömlő:

Feld Jánosné üzemi ápolónő.

Bányászati Utókezelés és Éjjeli Szanatórium:

Somfalvy Gáborné ápolónő.

10 éves Bányamentő Szolgálati Érdemérem bronz fokozat

Kömlő Bányüzem:

Ács Lajos vājár, Csik István aknász, Horváth Ernő fóm. h., Horváth János vājár, Jáger László mérnök, Kalauz József vājár, Kocsis Endre művezető, Kovács Miklós lakatos, Schnierer László b. mérő, Széles László vājár,

Pécsi Bányüzem:

Gibusz Gáspár vājár.

Északi Bányüzem:

Izeli József fő. műv., Tucek László vājár.

15 éves Bányamentő Szolgálati Érdemérem ezüst fokozat

Kömlő Bányüzem:

Égető Ambrus vājár, Ferenc István vājár, Horváth Ferenc művezető, Tóth Ferenc vājár.

Északi Bányüzem:

Bakó József lakatos, Daradics Imre vājár, Feigl Antal aknász,

Nagy Attila 3. aknász, Nagy Sándor 85. kör. v. h., Ropoli László vājár.

20 éves Bányamentő Szolgálati Érdemérem arany fokozat

Kömlő Bányüzem:

Benkő Antal főmérnök, Erdélyi László főmérnök, Haraszti Pál vājár, Horváth Ferenc légmérő, Imre Mihály geol. techn., Juhász István b. mester, Kiss József mozd. vez., Muhel Illés b. mérnök, Tóth András műszerész, Tölcsér István aknász, Tölgyesi István vājár.

Pécsi Bányüzem:

Biró József főmérnök-helyettes, Tárkányi Tibor bányamester.

Északi Bányüzem:

Szabó Béla 23. geológus.

Villamos Üzem:

Biscoff János fa. vill. sz., Guhr János fa. vill. sz..

25 éves Bányamentő Szolgálati Érdemérem arany II. fokozat

Kömlő Bányüzem:

Somogyvári Lajos aknász, Vincze György aknász.

Pécsi Bányüzem:

Nimsz László bányamentő műszerész, Feil János lakatos, Kovács Imre bányamentő műszerész, Judt István üzemvezető, Rózsa György KBM. Áll. pk. h., Brandt Béla KBM. ÁLL. pk., Böhl László vill. szer..

Moziműsor

Park(Pécs):

13-tól 14-ig: Megint 48 óra.15-től 18-ig: Az ifjú Einstein. Előadások: 15, 17, 19 óra.19-től 21-ig: Vad orchideák. 22-től 24-ig: Suspect – A gyanúsított. 25-től 28-ig: Lököttek. 29-30-án: Zsarovól zsaruk II. Előadások: 15, 17, 19 óra.

Kossuth(Pécs):

13-tól 14-ig: Megint 48 óra. Előadások: 10, 12, 2, Halálhozó 3000, 4, 6, 8 óra. 15-től 19-ig: Az ifjú Einstein. Előadások: 10, 12, 3, 5, Vad orchideák 7, 9 óra.20-21-én: Vad orchideák. Előadások: 10, 12, 7, 9 óra. Az ifjú Einstein 3, 5 óra. 22-től 25-ig: A brémai muzikusok. Előadások: 10, 12 óra, Lököttek 2, 4, 6, 8 óra. 26-től 28-ig: Lököttek. Előadások: 10, 12, Zsoldoskatona 2, 4, Suspect – A gyanúsított 6, 8 óra. 29-30-án: Ford Fairlane. Előadások: 10, 12, 5 óra. A brémai muzikusok 2, 14 óra.

Kossuth Apolló terem(Pécs):

13-tól 14-ig: Hagyjátok Robinsont! 15-től 21-ig: Meteo.22-től 28-ig: Bagdad Café.29-30-án: Túl szép hozzád! Előadások: 16, 18 óra.

Zrínyi(Komló):

13-tól 14-ig: Metamorfózis. 15-16-án: Hajszáj hiján.17-18-án: Zsaroló zsaruk 2. 19-től 21-ig: Roxanne. 22-23-án: Magányos erdő. 24-25-én: Vad orchideák. 26-28-án: A Halálhozó 3000. 29-30-án: Megint 48 óra. Előadások: hétköznap 5, 7, szombatvasárnap 4, 6, 8 óra.

Sásd:

Furfangos gályarabok. 16-án: Metamorfózis. 19-én: A philadelphiai zsaru. 21-én: A kalapácsfejű. 23-án: Testőrbőrben. 26-án: Vad orchideák. 28-án: Hóbortos hétvége. 30-án: Bestseller. Előadások: 5 óra.

Hosszúhetény:

14-én: A philadelphiai zsaru.18-án: Előre a múltba. 19-én: Halálhozó 3000. 21-én: Szörnyecsekék 2. 25-én: Bestseller. 26-án: Családi ügy.28-án: Metamorfózis. Előadások: hétköznap 7, vasárnap 6 óra.

Elítélték a komlói gyermekgyilkost

Zsúfolásig megtelt Pécssett a Baranya Megyei Bíróság első emeleti tárgyalóterme. A komlói gyermekgyilkosság ügyében hirdettek ítéletet. Vas Éva 37 éves vádlottat, a bíróság aljas indokból elkövetett emberölés és természet elleni erőszakos fajtalanlás miatt 18 évi fegyházra ítélte, és 10 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától.

Vas Éva születése óta enyhe fokú gyengeelméjségben szenved, szellemi fejlődésében visszamaradt. Állandó ideggondozói felügyelet alatt állt. A cselekmény elkövetésekor feszült idegállapotban volt, mert súlyosabb nézeteltérés volt közte és az élettársa között.

Míndez 1989. szeptember 15-én történt. Ekkor kopogtatott be hozzá a vele egy házban lakó Orsós Anikó 4 éves kislány. Vízért. Vas Éva behívta őt a lakásba, és szexuális játékot kezdett a kislánnyal, aki megsérült és menekülni próbált. A vádlott megijedt, és félve a következményektől, egy konyhakéssel, különösen kegyetlen módon torkát elvágva, testén 24-27 késszúrást ejtve, megölte. Napokig a lakásban tartotta a

holttestet, majd elrejtette a pincében, ahol a rendőrök végül megtalálták. A bíróság elnöke az ítélet indoklásában elmondta: a vádlott beismerő vallomása és a szakértői vélemények mind a két vádat alátámasztották. Az ítélethozatalkor enyhítő körülményként vették figyelembe a vádlott enyhe gyengeelmélyűségéből eredő, közepesen korlátozott beszámíthatóságát, rokkantságát, és csekély mértékben büntetlen előéletét. Ugyanakkor súlyosbító tényként értékelte a bíróság az elkövetés különösen kegyetlen módját és az áldozat korából fakadó kiszolgáltatott helyzetét.

Az ítélet meghozatalakor figyelembe vették az élet elleni bűncselekmények számának elszaporodását is. A kiszabott büntetés a közkegyelem révén egynyolcadával rövidül, és beszámíttják az előzetes letartóztatásban töltött időt is. A gyermekgyilkosság nagy felháborodást keltett, ezért az elnök hangsúlyozta, hogy a bíróság az ítélethozatalkor semmiféle nyomásnak nem engedett, valamint, hogy egy jogállamban nincs helye az önbíráskodásnak.

A Pécsi Nemzeti Színház szobaszínházában november 20-án és 22-én még megtekinthető Joe Orton: Amit a lakáj látott című groteszk komédiája, s aki az olykor vaskos, fanyar angol humort szereti, nem fog csalódnai az előadásban.

Mi kerül a borítékba?

(Tóth László képriportja)

